

Издвојено мишљење у вези заузетог правног схватања

за изрицање заштитне мере само правном лицу

из одредбе чл. 298.ст.3. Царинског закона

са седнице свих судија ПАС-а од 12.05.2017. године.

Одредбом чл. 17. ст.1. Закона о прекршајима РС одређено је да је одговорно лице у правном лицу посебан субјект одговорности, а одредбама чл. 27 и 30 Закона о прекршајима РС одређено је да из субјективне одговорности одговорног лица настаје објективна одговорност правног лица. Дакле, **пропуштањем дужног надзора или радњом одговорног лица долази до одговорности правног лица, не обрнуто. То се треба имати у виду због значаја доприноса овог окривљеног у настанку прекршаја правног лица.** Најчешће се ради о законском заступнику привредног друштва који је уписан у АПР или су му поверени послови општим актом фирме да управља одређеним процесима рада у којима је дошло до инкриминације.

Одредбама чл. 5.ст.2. Закона о прекршајима РС и посебно чл. 51.ст.1. Закона о прекршајима РС когентио је предвиђена специјална и генерална превенција у изрицању ове врсте прекршајне санкције, односно да је сврха изрицања ове санкције *да се онемогући понављање прекршаја или да се не подстиче окривљени да чини нова дела.* Управо због овога поставља се оправдано питање да ли се оваквим правним ставом привилегује један од окривљених, нарочито када се има у виду са којом лакоћом се врши промена регистрације статуса привредног субјекта у АПР-у, односно да се фирма брише, а да нема правног следбеника. Уколико би и одговорно лице заједно са правним лицем било предмет ове заштитне мере одговорно лице не би предузимало штетне правне радње које би и њему проузроковале последицу, а имајући у виду да је он тај од кога зависи законитост пословања окривљеног правног лица.

Одредбама чл. 54. Закона о прекршајима РС изричито је предвиђено да се посебним прописом може одредити обавезно одузимање предмета прекршаја од **учиниоца прекршаја, значи свих учиниоца а не појединог.** Уколико дође до незаконитог отуђења предмета прекршаја ти учиниоци прекршаја морају да плате новчани еквивалент предмета прекршаја. Ваљда би требало да буде јасно да је изрицање прекршајних санкција иманентно утврђеној прекршајној одговорности окривљеног. Одредбама чл. 108. Закона о прекршајима РС јасно је одређено правило да се против правног и одговорног лица води по правилу јединствен поступак, али да сваки од ових окривљених има посебан процесни субјективитет, који се не сме нарушавати са позивом на право својине над предметом прекршаја.

Начело законитости из одредбе чл.3. Закона о прекршајима такође обавезује суд да се окривљенима мора изрећи прописана прекршајна санкција у време извршења прекршаја, јер супротно би дошло до правне несигурности. Како одредбе чл. 54. Закона о прекршајима РС не праве разлику међу окривљенима, па ни у односу на одговорно лице према правном лицу, те како се заштитна мера конкретизује прописом о прекршају, то свакако треба имати у виду целовитост одредаба чл. 298. Царинског закона.

У образложењу усвојеног правног става доминантно место заузима теза да је власништво над предметом прекршаја основ зашто се предмет заштитне мере везује само за правно лице, иако **право својине над предметом прекршаја нигде у прописима РС није одређено као одлучна чињеница за изрицање ове врсте прекршајне санкције. ШТАВИШЕ, одредбе чл. 298.ст.1. и 2. Царинског закона не праве разлику међу окривљенима код одузимања робе, ОДНОСНО ИЗРИЧИТО ЈЕ ОДРЕЂЕНО ДА СЕ ПРЕДМЕТ ПРЕКРШАЈА ОДУЗИМА БЕЗ ОБЗИРА НА ПРАВО СВОЈИНЕ, а тиме и код примене одредбе чл. 298.ст.3. овог закона, с обзиром да је нонсенс да се право својине не узима у обзир када се ради о одузимању предмета прекршаја, а да за исту ту робу, само у противвредности треба одлучујуће да буде право својине!?! То је због тога да би се имплементирао циљ из одредаба чл. 2. Царинског закона, односно ради постизања специјалне и генералне превенције. Дакле, одредбама чл. 298.ст.3. и 5. Царинског закона изричито је предвиђено да се од свих учинилаца прекршаја одузима новчани еквивалент предмета прекршаја, односно да се то чини солидарно од свих окривљених, дакле и од одговорног лица као посебног субјекта прекршајне одговорности.**

Усвојен правни став противречан је сам себи, јер у изреци става стоји да само **правно лице** треба да плати противвредност предмета прекршаја изрицањем заштитне мере, док се у образложењу оставља могућност да и одговорно лице може бити обавезано на враћање имовинске користи коју је стекло противправним поступањем, односно пробијањем правне личности. Институт „Имовинска корист“ уопште није врста заштитне мере да би се могла ставити у контексту овог става. На овај начин ствара се правна несигурност у примени овог става, јер није јасно када ће се одузимање односити на правно, а када на одговорно лице. Погрешно се дају разлози у вези одговорности чланова привредних друштава, јер се то односи на институте привредног права које нема никакве везе са прекршајима и прекршајним санкцијама, односно чланови привредних друштава одговарају за обавезе привредних субјеката проистеклих из обављања регистроване делатности, односно из дужничко поверилачких односа. Одредбама чл. 18. Закона о привредним друштвима одређени су случајеви када долази до пробијања правне личности на које се позива образложење правног става, а то су односи злоупотребе овлашћења у вршењу привредне делатности и по основу чега се води посебан парнични поступак по тужби поверилаца чија потраживања су угрожена оваквим поступањем чланова друштава, дакле не и законског заступника фирми, односно

одговорног лица у правном лицу као субјекта прекршајне одговорности, како је то погрешно објашњено у правном ставу. На основу одредаба чл. 61.ст.1.т.4. и чл. 63 Закона о привредним друштвима јасно је одређено колика је одговорност директора, односно заступника друштва у поштовању прописа, јер управо одговорно лице доводи до прекршаја правног лица, те смо и сами сведоци многих предмета у којима се правно лице блаже санкционише у односу на одговорно лице, што још више ствара убеђење да овај окривљени мора бити у једнаком положају са окривљеним правним лицем и да трпи последице својих пропуста, односно да не ужива само права у пословању привредних субјеката, већ и да сноси последице својих погрешних одлука.

Дана 12.05. 2017. године.

Судија
Предраг Димитријевић